

IMPACTUL SECTORULUI DE MICROFINANŢE ASUPRA
MEDIULUI ECONOMIC DIN REPUBLICA MOLDOVA

Viorica POPA¹, drd., cercetător științific,
Institutul Național de Cercetări Economice

Acest articol are ca scop central cercetarea sectorului de microfinanțare din Republica Moldova din ultimii ani sub aspectul reglementării. Prin urmare, actualitatea prezentului articol se analizează impactul sectorului de microfinanțare asupra mediului economic din Republica Moldova. Autorul combină mai multe idei despre importanța sectorului de microfinanțare în dezvoltarea socio-economică a țării ocupând un loc important în cadrul sistemului financiar autohton. Principalele rezultate științifice obținute în articol, în urma cercetării, este identificarea influenței mediului economic asupra activității instituțiilor de microfinanțare autohtone și propunerea setului de recomandări aduse organului CNPF, pentru includerea unor acțiuni importante privind sectorul de microfinanțare în noua Strategie de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2016-2020. Metodele principale de cercetare au fost: analiza sistemică, sinteza, logică, etc.

This article aims to research the microfinance sector in the Republic of Moldova in recent years in terms of regulation. Therefore, the timeliness of this article analyzes the impact on the economic environment of the microfinance sector from the Republic of Moldova. The author combines several ideas about the importance of microfinance sector in socio-economic development of the country, occupying an important place in the domestic financial system. The main scientific results obtained in the article are the identification of the influence of the economic environment on the domestic microfinance institutions and proposing a set of recommendations to the body CNPF to include significant actions on the microfinance sector in the new Strategy of development of the nonbank financial market for the years 2016-2020. The main used research methods were: systemic analysis, synthesis, logic, etc.

Key words: nonbank financial sector, SMEs, loans, microfinance institutions.

Clasificarea JEL: G21, G23.

1. Introducere

Sectorul de microfinanțare are un rol important în dezvoltarea socio-economică a unei țări, ocupând un loc aparte în cadrul sistemului financiar. Totuși, microfinanțarea poate fi chiar un motor al creșterii economice și o sursă-cheie de creare a locurilor de muncă pentru orice țară din lume. Astfel, microfinanțarea este una din sursele de finanțare care a cunoscut o puternică promovare în lumea întreagă, în ultimul deceniu, îndeosebi în țările mai sărace în resurse financiare.

Funcționarea sectorului de microfinanțare a încurajat dezvoltarea activității de microcreditare prin acordarea de împrumuturi de bani pentru demararea unei afaceri. La accesul de microcredite pot avea clienții expuși dificultăților de accesare a finanțării:

- *persoanelor fizice și juridice* (aflate în dificultate și care doresc să înceapă o afacere pe cont propriu și nu au acces la sistemul financiar-bancar, nu au istorie de credit sau nu au bunuri ce pot constitui garanții, și)
- *întreprinderile micro, mici și mijlocii* (pentru dezvoltarea activității economice). [9]

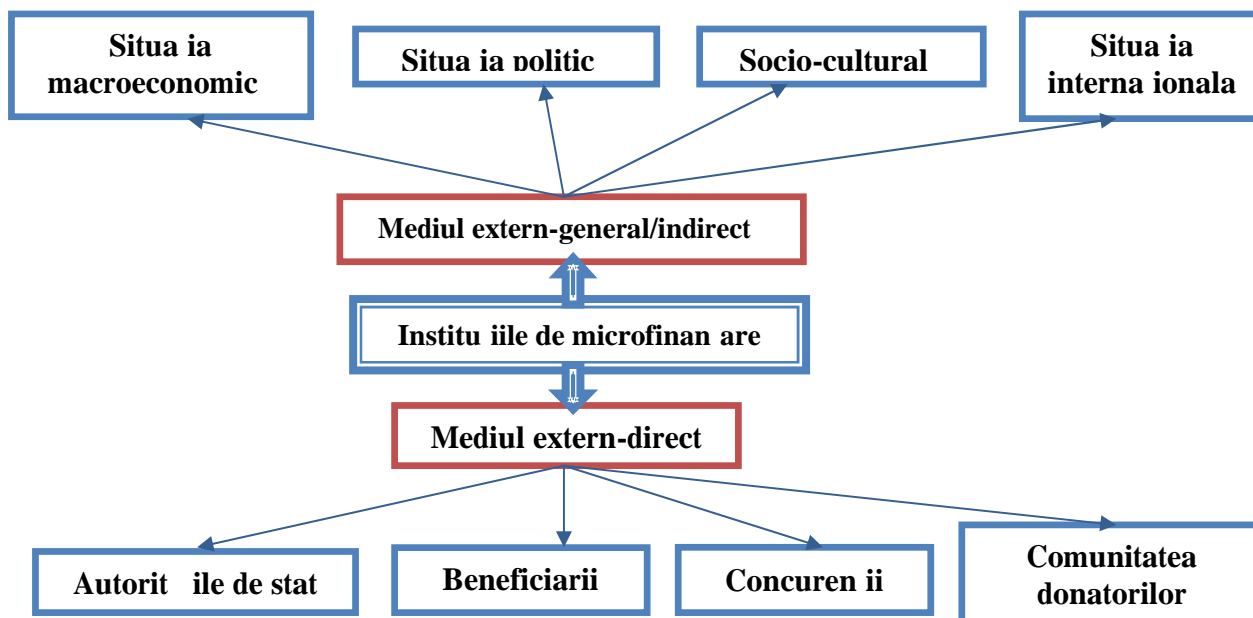
Rolul și importanța acestui sector rezultă din faptul că multe instituții financiare bancare nu sunt dispuse să acorde împrumuturi microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din cauza riscurilor pe care le presupune acest sector. Astfel, accesul la finanțare al IMM-urilor rămâne a fi destul de limitat. Dar acest sector nu poate fi vital fără de un sistem de finanțare eficient și adecvat. [10]

Principiul ce stă la baza microfinanțării este acordarea de credite mici, cu scopul satisfacerii unor nevoi financiare ale micilor antreprenori, crearea de noi locuri de muncă sau sprijinirea unor noi idei de afaceri. Un foarte mare avantaj adus celor care apelează la serviciile Societăților de Microfinanțare este faptul că, pe lângă serviciile financiare propriu-zise, aceștia primesc și consultanță de specialitate în vederea dezvoltării companiilor lor. Eligibilitatea unei persoane care solicită astfel de fonduri poate fi demonstrată destul de ușor, respectiv prin asigurarea unui flux continuu de numerar și dispunerea de active suficiente. Fondurile atrase prin această sursă de finanțare presupune niște condiții de cost inferioare împrumuturilor bancare, din motivul principal al riscului mai ridicat ce vine odată cu acordarea acestor împrumuturi. Companiile specializate din acest domeniu pot oferi, totodată, prin intermediul unui cont bancar fără comisioane. Există, de asemenea, și alte produse financiare din categoria „micro” ce merita luate în calcul în acest sector. Exemple relevante ar putea fi microeconomisirea (depunerea unor sume mici de bani pentru a acumula rezerve financiare și bună stare personală) sau microasigurarea, de asemenea obținută cu costuri reduse. Deja astfel de tipuri de instrumente sunt cunoscute în Uniunea Europeană, dar în Republica Moldova sunt cunoscute ca împrumuturi acordate de către organizațiile de microfinanțare. [12]

¹ Doctorand, cercetător științific, secția “Politici financiare și monetare”, Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei de Științe din Republica Moldova, email: violin_s@yahoo.com.

2. Influen a mediului extern asupra activit ii institu iilor de microfinan are autohton

Activitatea institu iilor de microfinan are din Republica Moldova cât i din alte ri depinde în mare parte de mediul extern al organiza iei. Pentru o func ionare mai eficient a institu iei/organiza iei necesit cunoa terea de c tre manageri a tuturor variabilelor endogene i exogene care influen eaz activitatea institu iei/organiza iei. Astfel, succesul organiza iei depinde în mare m sur de gradul în care organiza ia reu e te s se acomodeze i s controleze influen a factorilor din mediul exterior. Factorii din exteriorul organiza iei care ac ioneaz într-o form sau alta asupra acesteia reprezint contextul în care organiza ia exist . În continuare vom elucida pentru organiza iile de microfinan are factorii externi care au influen direct i general asupra institu iile de microfinan are, reprezentat în schema de mai jos:

Schema 1. Structura mediului extern al institu iilor de microfinan are din Republica Moldova

Sursa: elaborat de autor

Mediul extern al organiza iilor este reflectat de factori ce au o influen direct i indirect sau general, astfel explic m:

1. mediul extern general/indirect sunt factorii cu o ac iune indirect asupra organiza iei manifestându- i influen a prin intermediul: mediul macroeconomic, interna ional. politic, social-cultural.

2. mediu extern direct reprezint factorii cu o influen direct asupra organiza ii i este format din: creditorii, concuren ii, beneficiarii, institu iile guvernamentale.

În continuare autorul propune analiza mediului extern a organiza iilor de microfinan are prin prisma factorilor direc i i indirec i.

Unul din cei mai influen i factori sub aspect general (indirec i) este **situa ia sau contextul macroeconomic al Republicii Moldova**, privit în ansamblu i caracterizeaz prin diver si indicatori.

Un element deosebit de important în dezvoltarea economiei na ionale reprezint **sectorului întreprinderilor mici i mijlocii (IMM)**, ce au i o influen asupra dezvoltării sectorului de microfinan are. În consecin , consolidarea întreprinderilor mici i mijlocii este vital pentru asigurarea cre terii competitivit ii. Îns , pentru a porni o afacere de la zero sau pentru a o dezvolta este nevoie de bani, i, de cele mai multe ori, g sirea finan rii adecvate constituie o dificultate major cu care se confrunt IMM-urile. Datorit lipsei de facilit i de credit specifice microîntreprinderilor i întreprinderilor mici, aproximativ 85 la sut din investi iile în întreprinderile mici trebuie s fie finan ate din resursele proprii ale întreprinz torului i din propriile lichidit i interne, fa de un procent de 66% în rile din vest. Acest factor ar putea explica lipsa de dezvoltare a sub sectoarelor microîntreprinderilor i întreprinderilor mici, deoarece dezvoltarea unei societ i presupune în mod inevitabil o cerere mai mare de capital circulant. Competitivitatea economiei depinde, în mare m sur , de capacitatea întreprinderilor mici. Acestea reprezint o surs principal de creare de locuri de munc , un teren propice pentru idei noi de afaceri i principalul promotor al antreprenorialului.

În opinia autorului, institu iile de microfinan are sunt influen ate în mod indirect de factorii sub aspect general al mediului extern ca: situa ia economia a rii, politic , social-economic i sub aspect interna ional. Astfel, sectorul de microfinan are prezint oportunit i principale pentru IMM în oferirea accesului de servicii financiare, crearea noilor locuri de munc , construind un instrument important în dezvoltarea antreprenorialului i cre terea indicatorilor macroeconomici a rii.

În continuare î i propune s analizeze influen a factorilor de ordin direct a mediului extern asupra institu iilor de microfinan are ca: institu iile guvernamentale, creditorii, beneficiarii i poten iali concuren ii.

Prin urmare, autoritățile ale **administrației publice centrale** au o influență directă asupra sectorului de microfinanțare:

- Parlamentul (emite legi);
- Președintele (promulgă legi, emite decrete);
- BNM (reglementează și supraveghează activitatea financiară a băncilor);
- Ministerul Finanțelor (reglementează și supraveghează activitatea financiară a AEÎ, reglementează înerea evidenței financiare și prezentarea rapoartelor financiare, precum și efectuarea auditului extern);
- Ministerul Economiei (reglementează concurența, acordă suport în dezvoltarea micului business, elaborează prognoze și programe economice și sociale);
- Inspectoratul Fiscal de Stat (definește modul de înere a evidenței fiscale, de calculare și achitare a impozitelor).

Instituția principală care reglementează și supraveghează activitatea instituțiilor de microfinanțare din Republica Moldova este Comisia Națională a Pieței Financiare.

Republica Moldova obține sprijin financiar de la diferite instituții financiare internaționale fiind după numi și donatorii sau creditorii, care oferă printr-un ir de programe un acces larg de resurse financiare sectorului IMM și sectorului de microfinanțare

În **comunitatea donatorilor** intră organizații care oferă asistență tehnică și/sau financiară sectorului de microfinanțare și, uneori, clienților acestui sector. La acest capitol pot fi incluse astfel de organizații internaționale cum ar fi Banca Mondială (BM), Departamentul Marii Britanii pentru Dezvoltare Internațională (DFID), Fundația SOROS-Moldova, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ), Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), etc. [11]

Guvernul Republicii Moldova susține financiar, din 1997 până în prezent, microfinanțarea, prin garantarea creditelor acordate de către Banca Mondială și IFAD (Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii), în vederea finanțării micului business din mediul rural.

Donatorii sectorului de microfinanțare, sunt:

1. BM a elaborat și a implementat, începând cu 1997, primul proiect de finanțare rurală. A acordat, sub garanția statului, un credit de 5 mil. dolari SUA. Creditul este acordat către CFR pentru reîmprumutarea AEÎ. BM a elaborat și implementează programul RISP. Resursele financiare sînt acordate, de asemenea, sub garanția statului, pentru creditarea afacerilor în mediul rural. OSI și Fundația Soros-Moldova au susținut financiar, prin AMM, crearea și dezvoltarea AEÎ din 1997 și pînă în prezent. Din 2003, OSI/Economic and Business Development Fund acordă asistență tehnică și financiară MicroInvest-ului

2. GTZ susține financiar, din 1997, FIDES la elaborarea conceptului de AEÎ. În particular, FIDES a consultat AMM în vederea dezvoltării rețelei de AEÎ, a asistat la elaborarea legii privind AEÎ și a standardului național de contabilitate pentru AEÎ. Totodată, FIDES consultă actualmente FNAEÎ în elaborarea planului strategic de dezvoltarea a acestei federații și a rețelei AEÎ.

3. Guvernul Olandei a acordat, în 1997, un grant pentru creditarea primelor AEÎ. În 1997 și 1998 a finanțat World Women Banking care a acordat asistență AMM în crearea și dezvoltarea rețelei de AEÎ.

4. DFID, din 1999 și pînă în prezent, acordă asistență tehnică și financiară CDR în crearea și dezvoltarea AEÎ în zona de nord și în unitatea teritorial-administrativă Găguzia. Cu ajutorul consultanților, au fost editate manuale pentru specialiștii din AEÎ.

5. USAID în Republica Moldova oferă, din 1999, asistență pentru dezvoltarea AEÎ. USAID, prin subcontractorii săi (BIZPRO, EWMI, CNFA etc.), susține CDR, AMM și FNAEÎ. Din 2001, USAID, prin BIZPRO, oferă instruirea băncilor care doresc să se implice activ în finanțarea micului business.

6. IFAD și-a început, în 2000, activitatea în Republica Moldova. A oferit, sub garanția statului, un credit care va fi debursat prin bănci, pentru crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din mediul rural. Pe de altă parte, IFAD oferă granturi ONG-urilor de dezvoltare care pregătesc planuri de agrobusiness.

Este important de menționat, că activitatea organizațiilor de microfinanțare nu este una licențiată, precum și interdicția acceptării depunerilor de economii. Astfel, cei care creditează organizațiile de microfinanțare își asumă riscul pierderilor în cazul nerambursării valorii împrumuturilor, acordându-le încrederea adecvată managerilor organizațiilor de microfinanțare.

Beneficiarii ai serviciilor de microfinanțare sînt persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător, precum și persoane fizice și juridice care se ocupă cu business-ul mic. Dintre acestea, cei care practică activitate de întreprinzător sînt:

- persoane fizice (gospodării rurale (de fermier), de întreprinzători de patent, întreprinzători individuali);
- persoane juridice (societăți în nume colectiv, societăți în comandită, societăți cu răspundere limitată, societăți pe acțiuni și cooperative de diferite tipuri). În același timp, există grupe distincte de clienți deservite preponderent de AEÎ, MicroInvest și de bănci.

Dimpotrivă, majoritatea persoanelor fizice care utilizează serviciile de microfinanțare bancare sînt din mediul urban și beneficiază preponderent de credite de consum. Întreprinderile mici și mijlocii deservite de bănci activează, în marea lor majoritate, în domeniul comerțului, serviciilor și mai puțin în agricultură. Clienții băncilor pot fi, de regulă,

întreprinderi cu experiență îndelungată în business și, respectiv, cu o istorie de creditare. Dimpotrivă, noile întreprinderi rareori devin clienți bancari, deoarece majoritatea lor nu se poate conforma criteriilor de eligibilitate ale băncilor în pregătirea pachetului de documente pentru primirea creditului și în asigurarea creditului cu gaj. Nici actele normative în vigoare nu stimulează băncile în creditarea micului business.

Agenții economici pot utiliza în dezvoltarea activității lor următoarele instrumente financiare:

- ✓ credite și împrumuturi;
- ✓ garanții;
- ✓ cote reduse ale impozitelor și taxelor, precum facilități de la plata acestora;
- ✓ servicii de leasing, factoring etc.;
- ✓ economii personale, precum și utilizarea profitului nerepartizat;
- ✓ venture capital.

Clienții Micro Enterprise Credit Moldova SA (MEC), Corporația de Finanțare Rurală SA (CFR) și MicroInvest nu sînt deserviți de AEF, deoarece valoarea unui împrumut oferit de aceasta este prea mică. Ei nu beneficiază nici de serviciile băncilor pentru că nu corespund criteriilor acestora.

În majoritatea cazurilor, clienții OMF sînt întreprinzători începători, care nu dispun de mijloace fixe și abilități manageriale puse la punct, deoarece vârsta medie a business-ului lor este de cca 3 ani. Activele acestor clienți sînt mici și, de regulă, cu un grad înalt de uzură. Ei nu au istorie de creditare, însă au nevoie de finanțări pe termen lung pentru cumpărarea de mijloace fixe. Plus la aceasta, ei au nevoie de consultații pragmatice în domeniul planificării financiare, operative și strategice. În consecință, grupul întreg de clienți ai acestor OMF este, actualmente, cel mai mic numeric.

Deși aceste trei grupe întregi de clienți ai sectorului de microfinanțare sînt destul de diferite,

între ele nu există o delimitare netă: deseori clienții AEF, MEC, CFR sau MicroInvest-ului devin clienți ai băncilor. Cea mai mare problemă la capitolul clienți ai sectorului de microfinanțare constă în faptul că aproximativ 5 din 6 clienți potențiali nu au acces la microcredite sau microîmprumuturi. [11]

3. Impactul noii Strategii de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2016-2020 asupra organizațiilor de microfinanțare

Dezvoltarea pieței financiare nebancale din Republica Moldova joacă un rol semnificativ pentru economia Republicii Moldova. Luând în considerare practica internațională, procesul de consolidare și dezvoltare a pieței financiare nebancale trebuie să conducă la o transparență sectorială prin asigurarea stabilității financiare. Instrumentele regulatorii și de supraveghere a pieței financiare nebancale trebuie aplicate de Comisia Națională a Pieței Financiare eficiente și coerente în vederea susținerii pieței, nu doar datorită efectului economic, dar și a aspectului social al acestuia. Astfel, sunt binevenite măsurile privind sprijinirea domeniilor de valori mobiliare, asigurări și a sistemului de creditare nebancale, prin creșterea calității serviciilor echitabile pentru consumatori și extinderea accesului populației la un spectru de servicii financiare nebancale credibile.

În acest context, îmbunătățirea managementului de performanță în cadrul fiecărei instituții financiare nebancale, ar contribui substanțial la dezvoltarea pieței în următorii ani, direcționat spre îmbunătățirea condițiilor de activitate pentru operatorii pieței cât și furnizarea transparentă a informațiilor necesare pentru consumatorii de servicii financiare nebancale.

Noua Strategie de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2016-2020 este necesară și benefică pentru a fortifica semnificativ rezistența sistemului financiar nebancale la șocurile generate de crizele economico-financiare. Este oportun să se stabilească un cadru adecvat de reglementare cât și a unor norme de conduită prudentă care va contribui la întărirea și dezvoltarea pieței financiare nebancale din Republica Moldova în următorii ani.

Totuși, se observă clar axarea obiectivelor Strategiei în prioritate pe acțiuni ce țin de reglementarea pieței de capital și armonizarea cadrului legislativ în conformitate cu legislația comunitară și mai puțin pe acțiuni de îmbunătățirea infrastructurii și a accesului la serviciile financiare, promovarea serviciilor financiare și oferirea noilor tipuri de instrumente financiare. Toate acestea denotă un caracter inovativ redus al Strategiei, iar actualele obiective necesită a fi completate pentru a spori eficiența sectorului financiar nebancale în Republica Moldova pe viitor.

Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2016-2020, autorul recomandă includerea următoarelor acțiuni suplimentare privind sectorul de microfinanțare:

- *Evaluarea anuală a gradului de intensitate a concurenței pe piața de microfinanțare;*
- *Instruirea și dezvoltarea capacității sectorului de microfinanțare prin lansarea unor programe de comunicare, educație financiară și pregătire profesională;*
- *Punerea în aplicare a cerințelor minime prudente - în scopul asigurării stabilității financiare a sectorului de microfinanțare (ex. cerința minimă de capital, limitarea concentrării sectoriale a portofoliului de împrumuturi, etc.).*
- *Îmbunătățirea calității și diversificării serviciilor nebancale printr-un grad sporit de transparență și prin elaborarea unui ghid de bună conduită pentru acordarea de microcredite în Republica Moldova (ex: Codul european de bună conduită 2013).*

- Asigurarea unei funcționări a birourilor istoriilor de credit și impunerea cerințelor față de instituțiile de microfinanțare de a prezenta informații despre clienți (lipsă de informații despre istoria de creditare a beneficiarilor duce la sporirea riscurilor pentru creditori).

În acest context, înănd cont de prevederile Legii nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 „Privind Comisia Națională a Pieei Financiare”, Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2020” precum și Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2014-2016, ce au ca obiect dezvoltarea pieei financiare nebancale, aprobarea proiectului Strategiei de dezvoltare a pieei financiare nebancale pe anii 2016-2020 este una importantă.

În Republica Moldova microfinanțarea, continuă să rămână o bună oportunitate pentru operatorii care procură sau dispun de resurse financiare mai ieftine comparativ cu cele oferite de instituțiile bancare, iar reglementările liberale atrag noi operatori pe acest segment, în special capital străin.

În continuare autorul determină limitele pieei produse și serviciilor de microfinanțare:

1. Limitele pieei produsului constituie produsele și serviciile sau împrumuturi în formă de mijloace bănești, acordate persoanelor fizice/juridice sau întreprinderilor micro, mici sau mijlocii. Împrumuturile și creditele bancare pot fi acordate pentru mai multe destinații, ca de ex: împrumuturi auto, împrumuturi pentru îmbunătățirea condițiilor casnice, împrumuturi pentru studii și cursuri, împrumuturi pentru afaceri, etc. La rândul său, sunt acordate pe termen scurt, mediu și lung.

2. Limitele geografice ale pieei sunt Beneficiarii serviciilor prestate de către organizațiile de microfinanțare sunt persoanele fizice și juridice, rezidenți/nerezidenți Republicii Moldova.

Astfel la determinarea limitelor geografice drept bază se acceptă limitele geografice ale Republicii Moldova, deoarece produsele și serviciile de microfinanțare sunt realizate prin intermediul filialelor și reprezentanților și implică în procesul de reorganizare pe întregul teritoriu al RM.

Mai jos autorul elucidează barierele (obstacolele) de acces pe piața serviciilor de microfinanțare, sunt:

1. Barierele administrative - Activitatea de microfinanțare este supravegheată de către Comisia Națională a Pieei Financiare și reglementată prin Legea cu privire la organizațiile de microfinanțare nr. 280-XV din 22.07.2004 (în continuare Lege) și alte acte normative.

Art.8 al aceste Legi stabilește restricțiile în activitatea organizațiilor de microfinanțare și anume:

a) să efectueze investiții, participă la cumulară acestor activități cu activitatea de microfinanțare prevăzută la art.7 alin.(1) lit.a);

b) să acorde împrumuturi în scopul procurării valorilor mobiliare emise de ea însăși.

Totodată, organizația de microfinanțare este în drept să stabilească restricții suplimentare în activitatea sa prin actul de constituire.

2. Barierele cultural-economice este o barieră importantă poate fi mentalitatea potențialilor beneficiari, cultura lor economică și de afaceri. Grupurile întregale activităților de micro-finanțare sunt din rândul categoriilor dezavantajate, cultura lor în aceste privințe fiind „inadecvat”, mai ales a potențialilor beneficiari din zonele rurale. Astfel, pentru toți furnizorii non-bancari de micro-finanțare este necesar să se ofere în același timp programe educaționale, de formare sau de consultanță, etc., în domeniul dat.

4. Concluzii

Importanța acestui sector, rezultă din faptul că există încă multe bariere care nu sunt dispuse să acorde împrumuturi microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din cauza riscurilor pe care le presupune acest sector. Activitatea organizațiilor de microfinanțare și asociațiilor de economii și împrumut din Moldova este constrânsă de concurența agresivă a băncilor comerciale. Piața financiară nebancale autohtonă înregistrat pe parcursul ultimilor ani o creștere constantă. Acest lucru înseamnă că produsele de microfinanțare au devenit mai atractive.

Deci, sectorul nebancale are suficiente rezerve pentru dezvoltare, însă activitatea jucătorilor de pe piață este marcată de concurența dură cu băncile comerciale, mai ales că acestea au surse inegalabile de finanțare. Totuși, un echilibru pe piața financiară autohtonă poate fi instaurat odată cu dezvoltarea pieei nebancale, iar “consolidarea bazei legale reprezintă un bun reper pentru dezvoltarea acestui echilibru”. Conform datelor CNPF, pe piața nebancale autohtonă la finele anului 2015, activează 300 de asociații de economii și împrumut, 100 de organizații de microfinanțare și peste 20 de companii de leasing. Aproximativ 14% din populația economică activ beneficiază de produsele și serviciile oferite de acestea. Ponderea în PIB a sectorului financiar nebancale constituie puțin peste 2%. [9]

Deci, dezvoltarea sectorului de microfinanțare contribuie la redresarea pieei muncii în mare parte astfel că cei mai importanți **factori care ar contribui la dezvoltarea sectorului nebancale, sunt:**

- Existența unui mediu economic stabil și transparent;
- Continuarea aplicării unor principii prudentiale sănătoase în contextul financiar actual;
- Îmbunătățirea calității și diversificării serviciilor bancare și nebancale printr-un grad sporit de transparență;
- Îmbunătățirea managementului de performanță în cadrul fiecărei instituții de microfinanțare,
- Gestionarea corectă (plafonarea) dobânzilor nebancale.

BIBLIOGRAFIE*Acte legislative i normative:*

1. LEGE cu privire la organiza iile de micro-finan are nr. 280-XV din 22.07.2004 Monitorul Oficial al R. Moldova nr.138-146/737 din 13.08.2004;
2. LEGEA asocia iilor de economii i împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 Monitorul Oficial nr.112-116/506 din 03.08.2007,
3. Legii nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 „Privind Comisia Na ional a Pie ei Financiare”;
4. Strategia na ional de dezvoltare “Moldova 2020”;
5. Planul na ional de ac iuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2014-2016;
6. Proiectul Strategiei de dezvoltare a pie ei financiare nebankare pe anii 2016-2020;

Surse Internet:

7. www.cnpf.md
8. <http://capital.market.md/ro/content/oportunitatile-pietei-nebankare-raman-neexplorate>
9. http://m.bursa.ro/s=companii_afaceri&articol=187791.html
10. http://www.bis.md/files/rapoarte/3SF_Microfinantare_2008.pdf
11. <http://www.biztar.md/i/library/archive/microfinanstrategyrom.pdf>
12. <http://portalmanagement.ro/despre-microfinantare/>